

(argumenten die mogelijk 'helpen')

Frans-VWO

Je zit nu in de derde klas VWO en je vraagt je af welk profiel en welk vakkenpakket je gaat kiezen voor 4, 5 en 6 VWO . Voorheen had een aantal leerlingen geen zin in het kiezen van veel moderne vreemde talen, naast het verplichte vak Nederlands. Ze dachten daarbij vooral aan de grote hoeveelheid boeken die voor het eindexamen gelezen moest worden. Maar het programma is met ingang van 1-8-1999 sterk veranderd en het leesprogramma is voor Engels, Frans en Duits ingekort.

Als je je wilt voegen bij de 110 miljoen Franssprekenden en/ of bij de 250 miljoen mensen over de gehele wereld die Frans op een redelijke wijze kunnen lezen en spreken, schrijven en verstaan, moet je na de 3e klas ook het gehele vak Frans in je vakkenpakket opnemen. Na 4, 5 en 6 VWO heb je dan genoeg Frans geleerd om je op de arbeidsmarkt te presenteren als iemand die het Frans, naast het Engels (en, eventueel, Duits, als je dat ook hebt gevolgd), kan gebruiken als middel tot communiceren.

Vergeet bij het kiezen van je talen ook het belang van de handel en industrie niet, want in meer dan 30 landen is het economisch Frans de belangrijkste taal of een van de belangrijkste handelstalen. Je docent heeft extra materiaal gemaakt dat degenen die nu al weten dat zij een betrekking in het bedrijfsleven gaan zoeken, op verzoek kunnen krijgen. Naast dit economisch Frans als extra stof (voor de liefhebbers), gaat het er natuurlijk vooral om dat je het door jou geleerde Frans kunt gebruiken bij studies of dat je je ervan kunt bedienen in voor je eigen plezier in vele levenssituaties. (En natuurlijk bij beroepen als: reisleader, conducteur, receptionist(e), baliemedewerk(st)er, wijnhandelaar, steward(ess), ondernemer, politieagent(e), kok, commercieel medewerker, directiesecretaris/esse, inkoper (van modeartikelen etc.), journalist(e), vrachtwagenchauffeur, jurist(e), kelner, touroperator, campingbeheerder, diplomaat, t.v.- of radiopresentator.) Daarnaast maken de internationalisering van de grotere bedrijven en, binnenkort, van een deel van het midden- en kleinbedrijf, en ook de steeds verder gaande Europese eenwording, Frans en Duits voor ons nog belangrijker.

Hoewel je het misschien al in vele gedaanten bent tegengekomen (door het werk van de dekanen en in overzichten die docenten van andere vakken je hebben verstrekt), volgen hier nog eens de hoofdpunten van de Tweede Fase met betrekking tot het vak Frans.

In het Gemeenschappelijk Deel VWO moet je, naast Engels, ook DEELVAK 1 Frans en DEELVAK 1 Duits volgen met een studielast van 160 uur.

In het profiel Cultuur en Maatschappij kan je DEELVAK Frans 2 of DEELVAK Duits 2 met een studielast van 320 uur kiezen, als aanvulling op deelvak 1.

In het Vrije Deel ("vrije ruimte") kan je een DEELVAK 2 moderne vreemde taal (320 uur) kiezen, als aanvulling op DEELVAK 1.

(N.B. Voor de keuze in het Vrije deel kunnen door de school om organisatorische redenen beperkingen opgelegd worden)

DEELVAK 1

Het DEELVAK 1 Frans omvat het volgende onderdeel:

1- LEESVAARDIGHEID (in programmatermen: "Domein A ") op niveau 4

Kortom: Het lezen van teksten van allerlei aard, het oefenen in het maken van samenvattingen en het leren verwerven van informatie met behulp van diverse bronnen waaronder die van de informatica. De leerling legt een examendossier aan en krijgt, aan de school, een TOETS met een selectie van teksten gevolgd door vragen en opdrachten.

Voor het VWO geldt dat het uitsluitend volgen van DEELVAK 1 geen goede beheersing van het Frans oplevert. Immers, het bereidt voor op het bereiken van vaardigheid in het lezen van Frans met weglating van bijna elke training in het verstaan van het Frans op een behoorlijk niveau en met het volledig voorbijgaan aan spreekvaardigheid, schrijfvaardigheid, literaire theorie en geschiedenis.

Dit betekent dat het DEELVAK 1 zich richt op het aanbrengen van kennis die nodig is bij het lezen van studieboeken in het Frans en van geschreven Frans in het algemeen.

Alinea twee van deze informatiepagina's heeft dus alleen betrekking op de situatie die ontstaat voor degenen die het gehele vak Frans (DEELVAK 1 en DEELVAK 2) hebben gevolgd!

DEELVAK 2

Het DEELVAK 2 Frans, dat je volgt naast DEELVAK 1 Frans, omvat de volgende zaken:

- 2- LUISTERVAARDIGVAARDIGHEID ("Domein B") niveau 4
- 3- GESPREKSVAARDIGHEID ("Domein C") niveau 3
- 4- SCHRIJFVAARDIGHEID ("Domein D") niveau 3
- 5- LITERATUUR ("Domein E")
- 6- ORIËNTATIE OP STUDIE EN BEROEP ("Domein F")

naast:

- 1- LEESVAARDIGHEID ("Domein A") niveau 4

ONDERDEEL 1: LEESVAARDIGHEID

De leesvaardigheid wordt getoetst tijdens een CENTRAAL (=LANDELIJK) SCHRIFTELIJK EXAMEN van 2 ½ uur (teksten met vragen en opdrachten). Het cijfer telt voor 50 % mee bij de bepaling van je eindcijfer Frans.

Het SCHOOLEXAMEN omvat de onderdelen 2, 3 en 4: repectievelijk luistervaardigheid, gespreksvaardigheid en schrijfvaardigheid. Het totale schoolexamencijfer telt voor 50 % mee bij de bepaling van je eindcijfer Frans.

Luistervaardigheid wordt afgenomen door middel van geluids- en/of videomateriaal met bijbehorende vragen. Gespreksvaardigheid toetst de spreekvaardigheid in de vorm van een gesprek over een selectie van gevarieerde opdrachten en betreft geen literatuur. De precieze vorm van schrijfvaardigheid in het schoolexamen is nog niet bekend. Duidelijk is al wel dat een goede beheersing van de grammatica vereist is maar dat er geen aparte vragen over grammaticale onderwerpen komen. Voor Frans krijg een set Hulpbladen Frans waarin ook een zeer uitgebreide opzoekgrammatica getiteld "Je ne peux pas m'en passer" is opgenomen.

ONDERDEEL 2: LUISTERVAARDIGHEID

Je kan veel opsteken van het gesproken Frans dat je hoort op cassettes, videobanden en dat je, zo mogelijk, beluistert via nieuwe programma's op de computer. De docenten moderne talen hebben uiteraard veel oefenmateriaal verzameld zodat je niet alleen aangewezen bent op het ook al uitvoerige luisteraanbod van de leergangen. Frans beluisteren is veel makkelijker dan velen denken. Maar je moet bepaalde "trucs" wel uitgelegd hebben gekregen, zoals samenklontering van voornaamwoorden: het is even wennen aan vormen als "je le lui ai dit", "nous l'y avons rencontré" en "je n'ai pas voulu te le donner", vooral wanneer zij snel worden uitgesproken. Verplicht gesteld is dat je leert aantekeningen te maken bij het beluisteren van Franse teksten.

Het luisteren gaat in de lessen vaak vooraf aan het spreken, zodat je aan de slag kunt met de spreekopdrachten van de schrijvers van je boek of van die van je docent nadat je “in de juiste stemming” bent gebracht om te spreken.

Luistervaardigheid telt voor 1/3 mee bij de vaststelling van het cijfer van het schoolexamen.

ONDERDEEL 3: GESPREKSVAAARDIGHEID

“J’avais peur de parler” adverteert een Belgisch taleninstituut en maakt dus reclame met de woorden van een cursist die zojuist in Spa <beter> Frans heeft leren spreken. Moet je angst hebben om Frans te gaan spreken? Dat is wel het geval wanneer je bepaalde onderdelen van de stof van de eerste drie jaren niet hebt willen of kunnen leren... Een voorbeeld: “Can you ... ?” en “Können Sie ... ?” zijn voor de gemiddelde Nederlander nu eenmaal gemakkelijkere beginvormen van een zin dan “Pouvez-vous ... ?”. Dus, als je, om maar eens een paar werkwoorden te noemen, nooit goed “avoir”, “être”, “faire”, “pouvoir”, “savoir”, “vouloir”, “aller”, “venir” in de Présent en in de Passé Composé hebt geleerd, dan wordt dat wel tijd in 4-VWO...

Eigenlijk zijn alleen dit soort elementaire zaken in het Frans echt anders dan in Germaanse talen en voor het spreken moet je maar een stuk of zes tijden actief (waaronder de Subjonctif Présent met zijn tien gebruiksgevallen) beheersen. Frans Deelvak 2 niet kiezen vanwege die lastige werkwoorden, lijkt mij dus onzin.

Anders is het gesteld met de voornaamwoorden. Alles wat je daarbij te leren krijgt, moet je ook werkelijk mondeling weten, nu en in de toekomst; immers, bij alles wat je zegt, gebruik je voornaamwoorden en bij alle opgaven (ook die van spreektoetsen van de eindexamens) zal je deze tegenkomen. Het is dus van belang je voor de voornaamwoorden in te spannen. Je zal dan bij veel <andere> onderdelen van het Frans hogere cijfers halen!

Verder moet je bij het spreken gaan inzien dat je veel zaken kunt omschrijven als je niet op de juiste term of de precieze uitdrukking kunt komen. Voor het hanteren van deze “tactiek” staan zelfs oefeningen in je boek!

Gespreksvaardigheid telt voor 1/3 mee bij de vaststelling van het cijfer voor het schoolexamen.

ONDERDEEL 4: SCHRIJFVAARDIGHEID

Er wordt van je verwacht dat je aan een correspondentieproject hebt deelgenomen en dat je bekend bent met de beginselen van informatie- en communicatietechnologie (= ICT). Opdrachten, waaronder een brief of een opstel) (met gebruik van hulpmiddelen als woordenboeken en lijsten van uitdrukkingen in brieven, ook via computerprogramma’s) sluiten aan bij het schrijfprogramma.

Schrijfvaardigheid toetst de kennis die is aangeleerd omtrent het opstellen van brieven en opstellen en telt voor 1/3 mee bij de vaststelling van het cijfer van het schoolexamen.

ONDERDEEL 5: LITERATUUR

Bij literatuur zijn de eisen vrij ingewikkeld maar de hoeveelheden stof zijn aanzienlijk minder groot dan vroeger. Je moet zelf een leesdossier samenstellen met zogenaamde verwerkingsopdrachten. Daarbij geef je aan welke bronnen je hebt geraadpleegd voor het maken van de taken. Het gaat hierbij ten eerste om het uitbrengen van een verslag over de leeservaringen bij het lezen van minstens drie gehele literaire werken en ten tweede om een beschrijving, een verdieping en een evaluatie van een aantal fragmenten of totale inhouden van literaire werken. Dit gedeelte moet voldoende worden bevonden. Bij de al bovenvermelde Hulpbladen Frans is ook een uitgebreide begrippenlijst met letterkundige termen opgenomen.

Ten derde vormen de bij Nederlands gehanteerde literaire begrippen (die in Franse vertaling zijn opgenomen in de lijst “Termes littéraires”, die je vindt in de al genoemde Hulpbladen Frans), de bij Frans behandelde literaire perioden (waaronder de eigentijdse) en de

voor Frans gelezen teksten het uitgangspunt voor een mondeling of schriftelijk tentamen. Het cijfer voor het literatuuronderdeel wordt gevoegd bij dat wat je voor Nederlandse letterkunde hebt behaald, met dien verstande dat voor Nederlands de wegingsfactor 3 is, en voor Engels 1, voor Frans 1 en voor Duits 1.

(Verder lever je bij je docent een profielwerkstuk in <met een studielast van 80 uur bij de moderne vreemde talen> dat dient te gaan over een taalkundig of literair onderwerp en dat betrekking heeft op ten minste twee vakken van het profiel Cultuur en Maatschappij. In de praktijk betekent dat je een bepaalde schriftelijke of mondelinge presentatie geeft, met daarbij weer aangegeven de gebruikte documentatie. Eventueel kan je ook hier gebruik maken van ICT. Twee docenten waaronder je docent Frans bepalen of het werk voldoende is afgerond. Is aan die verplichting voldaan, dan krijg je de waardering “voldoende”, of, bij een beter resultaat, “goed”. Dit resultaat wordt afzonderlijk op je totale cijferlijst vermeld maar telt niet mee bij de vaststelling van het cijfer voor het schoolexamen.)

ONDERDEEL 6: Oriëntatie op studie en beroep

Je wint informatie in over de wenselijkheid van kennis van het Frans bij vervolgoopleidingen en/ of studierichtingen en je vraagt je af in hoeverre je toekomstige studie en/of beroep bij jou en je gekozen vakkenpakket (inclusief Frans) passend is. Hiervoor wordt geen cijfer gegeven.

Tot zover vooral zakelijke gegevens over de situatie voor de Franse taal en letterkunde in de bovenbouw van VWO. Je docent beschikt nog over twee andere ‘verhalen’ die meer betrekking op de vraag waarom je volgens ons, als je voor het vak niet al te slechte cijfers haalt, Frans zou moeten kiezen. Verder beschikken de dekanen over de laatste objectieve gegevens.
